

Andrzej Urbański

Czermno Kolonia, gm. Tyszowce, woj. zamojskie. Stanowisko II G

Informator Archeologiczny : badania 19, 120

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania wykopaliskowe prowadzono na stanowisku III, do którego odnosi się osadnictwo otwarte od VII do XIII wieku lokujące się w różnych punktach Czekanowa.

Wykopy badawcze o łącznej powierzchni 230 m² założono w dwóch punktach w odległości około 400 m na północny zachód od stanowiska I - cmentarzyska szkieletowego, po obu stronach drogi wiodącej przez wieś. Z tego terenu pochodzą, znalezione wcześniej, zabytki i ceramika z XII w. Wyeksplorowano 16 obiektów całych i we fragmentach, z których cztery pochodzą z X-XI w., dwa z materiałem od X - początku XIII w., osiem z XII - początku XIII w., a dwa reprezentują kulturę trzciniacką.

Jamy w planie owalne z paleniskami, o wymiarach od 70 do 3,5 m długości, 40 cm do 2 m szerokości zalegały na głębokość od 50 cm do 1,2 m i były dobrze czytelne w profilach. Uzyskane materiały: 140 kg ceramiki, kości zwierzęce, żużel żelazny, polepa oraz 75 przedmiotów: z żelaza: sprzączki, groty strzał, noże, szydło; brązu: kabłączek skroniowy; kości i rogu - szydła, igła, oprawka, łyżwa; przepalik z gliny, łupku wołyńskiego, wapienia, dysze gliniane, fragment pisanki z żółtą i zieloną polewą, kamień żarnowy i inne. Charakter jam jest mieszkalno-produkcyjny.

Tegoroczne badania przyniosły niezwykle interesujące dane do poszerzenia wiedzy o osadnictwie w Czekanowie. Odkrycie dalszych obiektów osady, która jest wapiącą cmentarzysku, stwarza interesującą i rzadką okazję zbadania miejsc zamieszkania ludzi, którzy zostali pochowani na stanowisku I. Żużle żelazne i dysze gliniane wskazują na produkcję żelaza na miejscu, pisanka i zabytki z różowego łupku wołyńskiego akcentują dodatkowo, stwierdzone na cmentarzysku kontakty z Rusią. Istotne jest również odkrycie dwóch jam, w których występuje materiał z X-XI w. i XII-XIII w. W świetle wyników badań lat ubiegłych i tegorocznych można prześledzić kompleksowo ciągłość osadniczą w Czekanowie od VII do połowy XIII w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PMA w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

CZERLEJENKO, gm. Kostrzyn Wlkp.
woj. poznańskie
Stanowisko 2

patrz
neoliti

CZERMNO KOLONIA, gm. Tyszwice
woj. zamojskie
Stanowisko II G

Muzeum Okręgowe
w Zamościu

Badania prowadził mgr Andrzej Urbański. Finansował WKZ w Zamościu. Szósty sezon badań /wliczając badania prof. dr. Konrada Jażdżewskiego w 1953 r., i doc. dr. Jana Gurby w latach 1976-1979/. Relikty pomostu drewnianego z okresu wczesnego średniowiecza.

Badania objęły odcinek szczątków pomostu drewnianego łączącego podgrodzie z terenem na drugim brzegu Huczwy. Po melioracji poziom zabagnionej łąki obniżył się, co spowodowało odsłonięcie pionowych pali. Pali zgrupowane są po kilka obok siebie i tworzą ciąg dwu rzędów odległych od siebie o około 3 m. W wykopie o wymiarach 8 x 8 m znalazł się oprócz śladów pomostu przylegający do niego z obu stron teren. W trakcie eksploatacji odsłonięto tkwiące w warstwie torfowej pale pionowe i pochylone z zewnątrz w ich kierunku pale okosne stanowiące pierwotnie wzmocnienie pomostu. Pośrodku między rzędami pali na głębokości 30 cm zalegała warstwa z zawartością szarego piasku, z której pochodzi większość zabytków odkrytych w wykopie. W niżej zalegającej warstwie torfowej i poza rzędami pali tkwiły bezładnie nieobrobione fragmenty drewna różnej wielkości. Ponadto zarejestrowano 4 płaskie deski i okrągłą kłodę z 3 prostokątnymi otworami pochodzące z górnej partii pomostu. Górna część pomostu uległa całkowitemu zniszczeniu na badanym odcinku i próby jego rekonstrukcji są obecnie niemożliwe. Wśród wydobytego materiału zabytkowego na urwagę zasługują prawie całkowicie zachowane naczynie gliniane, które datować można na okres XI - połowa XIII w. oraz fragmenty hranooletek szklanych analogiczne do znanych z wcześniejszych badań w Czermnie. Cały zespół materiału ceramicznego i inne zabytki odkryte wśród relikwów pomostu pozwalają datować ten obiekt w szerokich ramach chronologicznych od X do połowy XIII w.

Materiały i dokumentację z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Zamościu.